

XINGEN.

JUNI 2022

X-ING GÄVLEBORG

Inspirerande landsbygdsriksdag, sid 3—15
Gävleborgs Framstegsdag, sid 16
Sommarhälsning från ordförandena, sid 21

XINGEN. Juni 2022.

Tema:

Röster från Landsbygdsriksdagen 2022

I det här numret ägnar vi oss åt att berätta vad några av de över 40 deltagarna från Hela Sverige ska leva X-ing X Gävleborg upplevde under Landsbygdsriksdagen i Jönköping den 19-22 maj. Men det finns även annat läsvärt och intressant i nyhetsbrevet!

Mycket nöje med läsningen!

Foto: privat.

I nästa nummer som utkommer i oktober har vi ett nytt tema: "Energi och Vindkraft".

Kom gärna med förslag på egna artiklar.

Manusstopp 16 september.

Vill du vara med? Skicka in ditt bidrag till:

xingen@helasverige.se

Glöm inte skriva ditt namn och telefonnummer så vi enkelt kan nå dig.

Hit kan du också vända dig med synpunkter på XINGEN. eller om du tycker vi ska ta upp något särskilt i nyhetsbladet.

Foton omslag och sid 2: Jenny Breslin, Helena Näslund och Lena Husén.

INNEHÅLL.	Sida
Gävleborgsbuss ner till Jönköping	3
Fin guidning vid infarten till Jönköping	4
Bildsvep från Landsbygdsriksdagen	5–6
Några Gävleborgsröster	7–9
Spännande årsmöte med Riks	10–11
Landsbygdsdialog med politiker	12–13
Sörmland arrangerar LBRD 2024	13
Staffan Nilsson slutar som ordförande	14
X-ing medarrangör i tre seminarier	15–16
Framstegsdag i Gävleborg	17
Civilsamhället och social hållbarhet	18
X-ings årsmöte	18
Först en GIRA-träff i Polen	19
... Och sen ny GIRA-träff på Gläntan	20
Sommarhälsning från ordförandena	21
Anslagstavlan	22
Vykortet. Hälsning från Jönköping	23
Tyst... Det börjar snart.	24
På gång!	26

X-ING GÄVLEBORG

GÄVLEBORGARE PÅ VÄG MED BUSS GENOM LANDET TILL JÖNKÖPING!

Många föreningsaktiva, politiker och tjänstemän antrade den av X-ing abonnerade bussen under vägen genom länet. Första påstigningen var i Hudiksvall, sedan kom Söderhamn och den sista ordinarie påstigningen ägde rum i Gävle. Under den 9 timmar långa färden hade vi även ett måltidsuppehåll i Enköping. Det var totalt ett 40-tal förväntansfulla deltagare från de flesta av länets kommuner.

Deltagarna från Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg passade på att ta del av det rika programmet, skriva och ta foton. Vi presenterar ett urval här!

Helena Näslund informerar på nervägen. Foto: Jenny Breslin.

Sista påstigningen i vårt län var Gävle. Förväntansfulla deltagare väntar otåligt på att komma ombord på X-ings buss! Foto: Jenny Breslin.

Röda mattan utrullad på marken vid bussen från Gävleborg vid många på- och avstigningar under resan. Foton: Helena Näslund.

Snart framme, men först guidning in till Jönköping...

Sista sträckan på färden ner till Jönköping fick vi en fin guidning av östra och södra Vätternbygden. I Gränna klev nämligen Birgitta Kellner ombord. Hon berättade att hon varit Länsbygderådet Jönköpings första ordförande men nu sitter hon i valberedningen. Länsbygderådet består av 13 kommuner.

Om Gränna berättade hon att staden är en turiststad och allra mest är Gränna känd för att en kvinna startade kokning av polkagrisar på 1800-talet. Det finns även ett Andrèemuseum. Gränna är ett "grevskap". Staden stiftades 1652 av greve Per Brahe, som grundade en skola och ett astronomiskt torn, Brahehus ligger på sluttningen ner mot Vättern. Här är klimatet subtropiskt klimat.

Från Gränna är det en 25 min båtfärd ut till ön Visingsö, där det sommartid vimlar av folk. En cyklist kan ta en 28 km lång led runt ön.

Gyllene Uttern var Sveriges första motell, som kom till redan på 1930-talet. Välsänt är även cykelloppet, Vättern runt.

Jönköping har idag 144 000 invånare och är ett logistikcenter med en—Högskola Jönköping university. Ursprungligen grundades ett Cistercienskloster på platsen och redan 1284 fick staden stadsprivilegier. Jönköping var i flera århundranden en gränsstad mot Danmark, och staden kallades tidigare Sveriges Jerusalem eftersom framförallt frikyrkorörelsen var starka där..

Jönköping är nu ett administrativt centrum med både Kammarrätt och Hovrätt. Ett nytt inslag i staden är kulturhuset Spira som invigdes 2011. Där ägde invigningen av Landsbygdsriksdagen 2022 rum.

På östra sidan etablerades en grannstad, Huskvarna, med idag 20 000 invånare. Fabriken startade som en vapenfabrik, men idag är den en världskoncern inom hushållsmaskiner och trädgårdsmaskiner.

Text: Lena Husén

Guiden Birgitta Kellner berättar om Vätternbygden. Foto: Jenny Breslin.

Lekfull och koreografisk invigning av Landsbygdsriksdagen

Så här beskriver Sven-Gunnar Englund, från Stråttjärna, invigningen med kulturella inslag!

Invigningen ägde rum i Jönköpings fantastiska kulturhus Spira. Bland det första vi drygt 700 deltagare möttes av var ett mycket uppskattat dans- och sångframträdande av kören Nova, en barn- och ungdomskör från Svenska kyrkan i Jönköping under entusiastisk ledning av Edward Eklöf.

När danskoreografin, sången och musiken harmonierar är det njutbart. Det var verkligen medryckande och suggestivt, vilket dånande applåder gav uttryck för!

Vi riktar ett stort TACK till Nova, som verkligen bidrog till att ytterligare höja den goda stämningen!

Text: Sven-Gunnar Englund, Stråttjärna

Sång med barngrup-

Läs mer om Landsbygdsriksdagen:

<https://www.helasverige.se/nyheter/antligen-fick-vi-alla-traffas-pa-landsbygdsriksdag/>

BILDSVEP FRÅN LANDSBYGDSRIKSDAGEN...

Landsbygdsengagerade från hela vårt avlånga land, samlas normalt vartannat år till landsbygdsriksdag någonstans i Sverige. Då samlas där lokalt aktiva människor, förtroendevalda från alla samhällsnivåer, medlemsorganisationer, myndigheter, media och internationella gäster. Det är verkligen en positiv kraft som genereras när så många som över 700 deltagare är med vid ett och samma tillfälle. Så blev det även nu på Elmia i Jönköping 19-22 maj.

Men denna kraftsamling kräver flera års förberedelser av årets värdlänsbygderådet - nu 2022 Hela Sverige ska leva Jönköping, i samarbete med region, kommuner och de egna lokalt engagerade.

De tillresande deltagarna fick vara med om inspirationsresor, seminarier, intressanta samtal och föreläsningar i plenum samt naturligtvis bankett. Ävenså delas det ut ett antal pris: Stora Landpriset, Årets lokala utvecklingsgrupp samt Sveriges grymmaste håla.

Illusionisten Johan Ståhl. Foto: Olle Persson.

Från invigningens mingel på kulturhuset Spira. Foto: Jenny Breslin.

Flera partier hade egna montrar i utställarområdet. Foto: Jenny Breslin.

Ashkan Fardost höll en hissnande föreläsning om "Från stamtiden till framtiden!". Foto: Mats Leivig.

Från foajéns utställningsområde, paus och dags för fika och mingel! Foto: Jenny Breslin.

Många möten och inspirerande nya insikter i plenum, studieresor och seminarier fick deltagarna uppleva.

Däremellan mingelfika samt besök vid olika utställarbord från medlemsorganisationer, partier (det är val i år), myndigheter etc.

Irene Oskarsson och Magnus Ek, nyvalda ordföranden för Hela Sverige Riksorganisation.
Foto: Jörgen Bengtson.

Lördagens bankett på Elmia. Foto: Jenny Breslin.

Helena Näslund, Sophia Malm och Maria Lindström väntar på nästa programpunkt. Foto: Jenny Breslin.

Seminarieret "Norrlandspodden" med liveinspelning med Sofia Mirjamsdotter och PO Tidholm. Foto: Lena Husén.

Varför inte ta en "selfie", när det råkar finnas en partiledare på plats under landsbygdsriksdagen på Elmia? Foto: Mars Leivig.

NÅGRA GÄVLEBORGSRÖSTER...

Några rader om min första LBRD

Högt på listan kommer självklart att få kontakt med personer, både i vår egen grupp Gävleborgare och från andra delar i landet. Att få ett ansikte på ett namn gör stor skillnad och är grunden för fortsatt utbyte av erfarenheter.

Rundresan är viktig för att få känslan för en bygd, även om det blir väldigt korta besök. Vi åkte i Värnamo kommun och man slås av den enorma entreprenörsandan i varje vrå. Visst finns det även hos oss men ändå inte i den omfattningen och det verkar vara genetiskt. Som exempel var vi i Bor, en ort med lika många invånare som Mo (1200 per.) och där det finns 300 registrerade företag!

Annars vill jag lyfta fram en aha-upplevelse från seminariepasset på söndagen om Agenda 2030. Jag brottas med att komma vidare i Mo efter LEA:n och lyfta fram hållbarhet som tema. Efter att ha lyssnat på hur man arbetat i Härlunda i Älmhults kommun är jag övertygad om att välja ett annat spår, nämligen att tala om beredskap och självförsörjning. I slutändan blir resultatet troligen detsamma, nämligen ett hållbart och uthålligt samhälle. Men den vinkeln tror jag är lättare att få förståelse för eftersom hållbarhet skrämmer bort vissa grupper. Man slås av vilken energi de personer har som driver de olika projekten.

Text: Anders Norén, Söderhamn

Många foldrar och informationsblad kan man ta del av. Foto: Jenny Breslin.

X-ings röda matta

Limousinerna stod på rad. Filmstjärnorna strålade i kapp med solens glans när de närmade sig den röda mattan.

Men Hallå! Grytenius. Vakna!

Ehhh... Okey... Kanske jag överdrev något men det var i vart fall ett välkomnande, när jag skulle stiga ombord, som jag sent kommer att glömma.

Gänget på X-ing gjorde så att jag kände mig så välkommen i gänget. Det var första gången jag skulle få åka på Landsbygdsriksdag och jag hade tur att få åka med X-ingarna.

Det blev många skratt och fina möten under resan och riksdagen.

Nu är det min tur att få rulla ut den röda mattan för dig fast på ett annat sätt. Har du och dina vänner funderingar på hur ni kan göra för att lösa era bekymmer med hjälp av ett kooperativt företag är ni SÅ välkomna.

Hojta så sätter jag på kaffet.

Leif Grytenius

Companion Gävleborg

Ps. Kom ihåg att du gör skillnad.

Text och foto: Leif Grytenius, Gävle

Kultur och design i Värnamo

En inspirationsresa gick till möbelföretag och med konst och design som riktmärke, ja det utmärker hela kommunen. Här finns Bruno Matsson, Källemo och museet Vandalorum.

Mycket intressant var även kommunens satsning på konst, kultur, bibliotek, campus, science center, biosalonger och restaurang i gamla gum-mifabriken.

Text och foto: Lena Husén, Hudiksvall

Landsbygdsriksdagen 2022

Efter en lång bussresa från Norra Hälsingland, var vi framme vid vårt hotell på torsdag kväll. Bra bussresa och ett bra hotell. Perfekt planering och trevligt sällskap.

Dagen efter var det dags för studiebesök. En av de femton bussarna tog oss till Habo kommun. Där besökte vi ett lantbruk i framkant. Efter att ha övertagit ett lantbruk med 10 mjölkkor hade produktionen styrts om till köttproduktion. Drygt 300 stutar föds nu upp årligen. När en nyinflyttad granne fick se sitt kallväxthus rasa under snömassorna redan första vintern, insåg de båda att ett samarbete skulle kunna bli fruktsamt.

Lantbrukaren investerade i en biogasanläggning som numera förser växthusen med biogas för uppvärmning motsvarande 400 000 kwh årligen och anläggningen levererar 600 000 kwh el, varav större delen säljs vidare till elnätet. Ett intressant försök pågår med att göra gasen flytande för att därigenom slippa att raffinera gasen. Den kan då direkt användas som fordonsgas.

Grannen odlar främst tomater, men även andra grönsaker både i växthus och på friland. Att odla tomater för kommersiellt bruk är ingen enkel sak. Kvalster och sjukdomar är ständiga hot. Vi fick till exempel inte beträda cementplattan utanför ingången till växthusen av rädsla för smitta. När tomatodlarna samlas för erfarenhetsutbyte ser de nästan ut som astronauter.

Efter lunch i en ombyggd ladugård åkte vi till Habo vackra träkyrka, väl värd ett besök. Sedan gick färden vidare till en anläggning för äventyr. En ladugård med omgivningar har omvandlats till en äventyrsanläggning. Där fanns klättervägar, linbanor, paintball, tält för glamping (camping i lyxförpackning) och mycket mer.

Tre intressanta studiebesök!

Text: Kjell Svensson, Delsbo Byaråd

Egentligen ser det inte speciellt annorlunda ut än andra gårdar ...

Naturligtvis ligger den fint där i landskapet med åkrarna runt om, en bäck rinner förbi ut i en liten sjö och den täta skogen som bakgrund. Inte mycket skvallrar om vad som finns inuti ladugårdens röda lite slitna väggar. Om det inte vore för skylten ovanför dörren.

Sunhouse spa är spat där man har bestämt sig för att solen ska skina året om och känslan av att vara på en sandstrand utomlands inte är längre bort än att ta sig till slutet av vägen i den lilla byn. Alla som varit på ett spa kanske känner igen sig när man kliver in igenom dörren. Doften av pool, handdukar och badrock. Smakfullt inredda omklädningsrum i en lite tropisk stil. Dämpad belysning och en genomgående lugn känsla. Man andas ofrivilligt ut och känner en avslappnande känsla sprida sig i ben och armar.

När man är redo är det bara att gå in i den riktiga tropiska miljön och vara med om en snabb soluppgång på stranden. Äta tropisk frukt och dricka nyttiga juicer. Vill man inte vara fullt så nyttig finns det även mat som man måste förbeställa och en bar med rättigheter. Värmen är påtaglig i den starka solen och det är tur att man har lampor som inte har den där farliga strålningen som den riktiga solen har.

När man är tillräckligt varm eller solnedgången har kommit, tar man sig till den andra sidan ladugården. Där finns det bastu, bubbelpool och massagestolar. Varför inte ta ett dopp i den gamla silons salta vatten eller i utomhus poolen. Stället som har varit fullbokat hela vintern har nu bokningar långt in i juli och man håller på att kolla på hur man kan få till övernattningsmöjligheter kanske ner mot sjön.

Själv är jag ingen riktig spa människa. Men det som slår en är hur idéer, än hur tokiga de kan kännas i början, och modet hos människan att satsa, skaffa fram kapital och jobba stenhårt för sin dröm. Även om drömmen ligger i slutet på en grusväg, i en liten by, med skogen som bakgrund.

Text och foto: Nicklas Fredriksson, Rengsjö Framtid

Inspirationsresa i Jönköpings kommun

Vid årets Landsbygdsriksdag i Jönköping ingick en dag med olika besök i Jönköpings län, inspirationsresor. Jag hade förmånen att få delta på inspirationsresan i Jönköpings kommun.

Reseledare var kommunstyrelsens ordförande, Anne-Marie Nilsson. Eftersom jag är kommunalpolitiker i Gävle kändes det intressant för mig att se landsbygdsutveckling i närheten av en större stad, Jönköping. Dagen började med ett besök i Norra Unnaryd. Drygt fyra mil från Jönköping. Eldsjälarna är många och framtidstron stor. Avståndet till service och större orter är ett problem. Kollektivtrafiken är gles, liksom på många andra håll i landet. Det är svårt att få låna pengar till investeringar i fastigheter. Det känner vi ingen från våra delar av landet. Tänk då på att Jönköpings kommun har ca 144 000 invånare och från Norra Unnaryd är det inte mer än drygt halvtimmes bilresa till centrala Jönköping.

Efter en kort resa och god lunch på landsbygdsföretaget "Chokladverkstan i Jönköping" åkte vi vidare mot Ödestugu, ett par mil sydväst om Jönköping. Där fick vi träffa lokala företrädare som beskrev sitt mycket aktiva arbete med utveckling av sin bygd. Ödestugu ligger närmare Jönköping. Det är populärt att bo här. Byföreningen besöker alla nyinflyttade och hälsar dem välkomna. Det är en mycket aktiv bygd, med stor framtidsoptimism. Liksom i Norra Unnaryd.

Olika landsbygder har olika förutsättningar och olika utmaningar. Men det finns också många likheter. Eldsjälar och ideellt engagemang är nödvändiga för att landsbygder ska kunna utvecklas. Det gäller då att det finns många eldsjälar som kan komplettera varandra och gå in när någon måste trappa ned eller lägga av. Var och en måste få delta på sina premisser.

Det är också viktigt att ha en intresserad kommun som förstår värdet av landsbygdsutveckling. Kanske inte så lätt när en stor tätort, som Jönköping, är så dominerande? Men i fallet Jönköping är man på landsbygden nöjd med responsen från kommunen. De landsbygder vi besökte ingår också i Leader-områden. Pengar ifrån Leader har spelat stor roll i de satsningar som görs för bygdeutveckling. Men i slutändan är det ändå det lokala engagemanget som är nyckeln till framgång.

Text: Erik Holmestig, Gävle

Den digitala lanthandeln

Alla bygder har inte det kundunderlag som krävs för att kunna driva en bemannad livsmedelsbutik med generösa öppettider. Här kan den digitala tekniken bidra till att ändå kunna erbjuda god och nära service till de som bor och verkar i bygden. Det kan vara att kunna handla i den egna butiken utanför ordinarie öppettider med hjälp av Bank-ID och självscanning av varor i kassan; att öppna en helt obemannad butik eller att kunna handla sina dagligvaror på nätet och sedan hämta dem i en lokal på hemorten.

Gällaryds Nya Lanthandel i Värnamo kommun är en variant av "digital lanthandel" i bygdens fd missionshus i Gällaryd. Butikens kunder beställer hemifrån sina dagligvaror på nätet från ICA-butiken i Lammhult, cirka två mil bort. Gällarydsbygdens beställda varor hämtas i en gemensam transport en gång per vecka till "lanthandeln", där de förvaras i anpassade lokaler i väntan på att kunden hämtar sina varor.

Gällarydsbygden omfattar cirka 500 personer och varje vecka sker ett 80-tal beställningar av varor på detta sätt. Detta är ett fint exempel på hur servicen i en bygd kan förstärkas, även om underlag för en egen butik saknas.

För ytterligare information, kontakta gärna någon av kontaktpersonerna för Gällaryds Nya Lanthandel: Susanne Ström 070-2742860, Leif Nygren 070-2030177 eller Ulf Hindsén 070-5849474.

Text: Kenneth Norén, Åmot

Inspirationsresa till ungdomsföretag i Gnosjö

Jag var på inspirationsresa till Gnosjö. Mötte där en ung entusiastisk entreprenör. Han har skapat ett företag "Ung drive" som vänder sig till ungdomar 16-20 år. Han hjälper ungdomarna att starta ett uf-företag (Ung företagsamhet, <https://ungforetagsamhet.se/>) och stöttar dem.

Gnosjökommun har köpt in detta och det funkar fantastiskt. Detta borde varje kommun ha. Gå in på deras hemsida och läs mer.

Text: Kjell Lundberg, Forsbacka

X-ING GÄVLEBORG

SPÄNNANDE ÅRSMÖTE FÖR RIKS- ORGANISATIONEN HELA SVERIGE SKA LEVA

I samband med Landsbygdsriksdagen höll även Riksorganisationen sitt ordinarie årsmöte. I år var det extra intressant då de två ordförandena, Åse Claesson och Staffan Nilsson, avböjt omval. Åse och Staffan hade bägge två suttit på sin platser sedan 2013.

Sophia Malm var ett av två ombud från X-ing. Här är hennes redogörelse.

Riksorganisationen Hela Sverige Skall Levas årsmöte den 19 maj 2022

Varje länsbygderåd fick skicka en man och en kvinna samt en person under 30 år till mötet, varav två av dessa är rösträttberättigade. Jag fick chansen att tillsammans med X-ing Gävleborgs ordförande Olle Persson representera X-ing på årsmötet som hölls kvällen före Landsbygdsriksdagen.

På dagordningen fanns totalt 21 punkter inklusive 4 motioner som det skulle fattas beslut kring. Ovanligt för i år var att båda ordförandena för Riksorganisationen HSSL (Åse Carlsson och Staffan Nilsson) beslutat att avgå. Dessutom skulle fem stycken ledamöter väljas in i styrelsen så valberedningen har haft en hel del att stå i, det förstår man.

Irene Oskarsson (Småland) och Magnus Ek (Östergötland) valdes till nya ordföranden för kommande året. Hon med rötterna i den småländska myllan, har under lång tid arbetat inom HSSL både lokalt och inom riksstyrelsen. Magnus Ek, som enligt sig själv, gjort det mesta inom Centern från lokalt i Valdemarsvik via CUF ända upp till riksdagen trots sina unga år. Tillsammans säger de sig nu vilja göra HSSL till civilsamhällets självklara röst när det gäller all utveckling som leder fram till att de svenska landsbygderna inte bara skall växa utan även frodas.

Irene Oskarsson och Magnus Ek. Foto: Sandra Gardmo.

När det blev dags för val av ledamöter till riksstyrelsen visade sig valberedningens förslag på fem personer inte vara tillräckligt. Olle begärde ordet och förklarade tydligt att valberedningens arbete lämnat en stor del av Sverige icke-representerat i riksstyrelsen. Både X-ing Gävleborg och Dalarna hade inför årsmötet nominerat varsin kandidat. Under mötet nominerade även Södermanland ytterligare en kandidat. Plötsligt fanns det alltså 8 kandidater som kämpade om fem lediga styrelseposter. Det blev rafflande omröstningar som i steg 1 ledde till att fyra platser tillsattes. Till den sista platsen fick två kandidater, varav en var X-ing Gävleborgs egen Jenny Breslin, lika många röster. Då gavs kandidaterna chansen att kort presentera sig själva. Eftersom Jenny inte var närvarande vid mötet tog Olle åter igen till orda. Efter en kort introduktion och beskrivning av hennes långvariga engagemang inom föreningsliv, Hela Sverige och kommunal- och regionalpolitiken gjorde Olle en mer personlig betraktelse.

Mer om årsmötet på nästa sida

”- Jenny är en kreativ person som inte står still. Med Jenny i styrelsen kommer den aldrig bli sig lik. Jenny tillför ofta nya perspektiv från oväntat håll och bidrar med alternativa lösningar som för verksamheten framåt. Hela Sverige behöver henne”. Efter den andra omröstningen, denna gång enbart mellan de två jämbördiga kandidaterna stod det så äntligen klart. Vår egen

Olle Persson, en av två ordföranden i X-ing, på hugget under årsmötet. Foto: Sophia Malm.

Jenny Breslin valdes, med god marginal, in som en ordinarie ledamot i riksstyrelsen för två år framåt. En härlig känsla att Olles brandtal om både vita fläckar på kartan och Jennys förträfflighet föll väl ut!

En motion om att behålla de fyra länsbygderåden placerade inom Västra Götalands län väckte heta känslor med en lång talarlista som följd. Styrelsens motförslag var att bibehålla dagens 24 länsavdelningar till 21 genom att Västra Götaland endast ska vara 1 länsavdelning och att alla länsavdelningar i Sverige får samma verksamhetsstöd. Ärendet drog verkligen ut på tiden. Det blev väldigt tydligt att denna fråga som redan pågått under flera års tid inte skulle lösas denna kväll. Återigen begärde X-ing Gävleborgs Olle ordet. I ett snabbt formulerat förslag yrkade han på avslag till såväl originalmotionen som styrelsens förslag samt oförändrat 24 länsavdelningar och oförändrad fördelning av verksamhetsstödet. Olles förslag blev till slut det vinnande förslaget vid omröstningen. Frågan kommer troligen diskuteras flitigt inom riks-

styrelsen för att komma fram till en lösning i god demokratisk ordning.

Slutligen vill jag tacka för förtroendet och säga att jag verkligen lärde mig mycket av många under denna kväll. Det var både lärorikt och innehöll mycken spänning.

Text: Sophia Malm, Gysinge, styrelseledamot X-ing Gävleborg.

Fiffigheter som sades under årsmötet:

- Fokus måste ligga på människorna, eldsjälarna, inte pengarna.
- Strukturerna kan förändras men inte målen.
- Inte dör väl landsbygden om alla statliga pengar försvinner?

Bussenkät till och från LBRD, urval svar

Förväntningar på väg ner från föreningsaktiv:

Att få lära känna spännande människor som är med och utvecklar vår svenska landsbygd. Att få inspiration och goda exempel att jobba vidare med i min egen bygd. Att få visa upp mitt eget ursprung.

... Och från offentlig resenär:

Inspiration till mitt arbete och ökad kunskap; Intressant program och nätverkande; Insikt, nätverkande, uppslag men framförallt vad kan vi göra för att ge kraft att utveckla landsbygden.

Förväntningar på väg hem från föreningsaktiv:

Många intressanta personkontakter och seminariet Agenda 2030;

Bäst var bussutflykterna sämst att det var så intensivt och stressigt; "Bäst: Inspirationsresan till Värnamoområdet. Mindre bra: vissa seminarier gav inget.; Politiker em: i stort samma svar och tankar som på Gotland och Ö-vik utan att det hänt mycket under tiden."

Detta tar jag med mig hem:

Kommer att redogöra allt på nästa styrelsemöte och idén om cykeluthyrning kommer jag att plantera hos cykelhandlaren.

Har gjort en summering av vad jag tar med mig hem och gjort en plan för hur jag ska gå vidare med den inspirationen och dessa idéer, samt vem jag ska kontakta i olika frågor. Fick med mig mycket både som ideellt engagerad samt som anställd.

Fortsättning på sid 25

LANDSBYGDSDIALOGEN PÅ LBRD I JÖNKÖPING

Följande toppolitiker från alla partier, som sitter i riksdagen, deltog:

Janine Alm Ericson, ekonomisk-politisk talesperson (MP), **Anna-Caren Säterberg**, landsbygdsminister (S), **Johan Pehrson**, partiledare (L), **Annie Lööf**, partiledare (C), **Elisabeth Svantesson**, ekonomisk-politisk talesperson (M), **Birger Lahti**, landsbygdspolitisk talesperson (V), **Peter Kullgren**, partisekreterare och landsbygdspolitisk talesperson (KD) samt **Mattias Karlsson**, landsbygdspolitisk talesperson (SD). Moderator som höll dem i schack var journalisten Gunilla Kindstrand, Delsbo, som har följt landsbygdsfrågorna länge.

Vad sades då:

Alla framhöll landsbygden och att man satsar mer än 2018, men vad mer är att vänta med landsbygdsfolk som åhörare. Flera menade att landsbygden inte är homogen utan har som övriga samhället olika behov beroende på sammanhang. Trygghet och välfärd lyftes fram av så gott som alla. De långa avstånden till service pekades ut som stora utmaningar på många håll (specifikt togs polis och ambulans upp).

I de inledande anförandena framhöll S att skillnaden från 2018 var att då började man prata om den gröna industriella revolutionen. Nu ser vi den hända speciellt i norra Sverige – "Ljuset från norr". Beredskapen är viktig vad gäller livsmedelsproduktion, försörjningsförmåga samt skogens bidrag till att vi kan ställa om och bryta de osunda förhållanden som vi har.

När det gäller möjligheterna att bo på landsbygden så menade Liberalerna att det basala i trygghet och välfärd är att skolan fungerar och att de sociala tjänsterna fungerar. Här vill han att staten går in och stöttar kommunerna för att möjliggöra bättre planering och därigenom bättre kvalitet. Även polisen finns givetvis med i den basen.

Under förra Landsbygdsriksdagen 2018 sa alla företrädare för partierna att de skulle se till att polisen skulle finnas på alla platser i Sverige. Nu fyra år senare finns det fortfarande bara poliser på 132 orter. M vill se ökade ekonomiska satsningar på polisen för att öka attraktionen för yrket, bland annat genom betalda polisutbildningar och höjda löner. SD höll med och understök kritiken mot regeringen att de inte gjort nog de senaste åtta åren. Alla människor i hela landet har rätt att känna sig trygga. Utryckningstiderna måste kunna hållas nere även på glesbygden även om det kommer att kosta pengar.

Lördagens stora mediala begivenhet var politikerutfrågningen, modererad av journalisten Gunilla Kindstrand, från Delsbo. Foto: Annelie Våhlin.

Käbblet som pågår inom politiken, har landsbygden tjänat på det? Det unisona svaret var NEJ! Varför håller de på då?? Under denna debatt var det förvånansvärt lite käbbel dock.

En intressant fråga som togs upp var den urbana normen. Allteftersom debatten fortskred så erkände fler och fler att det inom deras partier existerade även om de personligen menade att de stod på barriaderna för att sopa bort den. Även hos dem lyste den igenom emellanåt.

Drivmedelspriserna debatterades också. KD talade om svårigheterna att få det att gå runt i lantbruken på grund av de höga priserna på drivmedel. Reduktionsplikten i all ära om det var så att biobränslet kom från våra egna skogar. Men vi är inte där än utan importerar dyrt biobränsle som gör att bränslepriserna skjuter i höjden.

V kommenterade också de höga priserna, men kunde tänka sig till och med att höja skatten med en krona om han visste att intäkterna skulle gå till de små företagarna (lantbruk, skogsbruk) samt boende på landsbygden, men för närvarande så saknas de verktygen.

MP försvarade reduktionsplikten och säger att de lagt förslag på att värna om de svagaste grupperna och att de vill sänka skatten på landsbygden för att kompensera för de högre kostnaderna, bland annat genom elpriskompensation.

C framhöll att kostnadssänkningar är nödvändiga och står tillsammans med de flesta andra bakom den temporära bränsleskattesänkningen. De har också lagt fram ett förslag på diselprisnedsättning för jord- och skogsbrukare retroaktivt från 1 januari och hoppades på att få stöd av de övriga partierna för det förslaget. Reduktionsplikten ser hon som en nödvändig drivkraft för att pusha på biobränsleproduktionen i Sverige.

Servicepunkter anses ju vara ytterst centrala för att landsbygden skall fungera. På frågan om vilka som var beredda på att satsa mer där, svarade alla JA! Det kommer vi att följa med spännt intresse.

Alla var eniga om att öka satsningarna på bredband med målsättningen att alla ska ha tillgång till en viss kapacitet, men det måste inte nödvändigtvis vara fiber till alla hushåll. Kostnaderna är höga för de mest avlägsna hushållen, men det är nödvändigt när alla förväntas sköta sina ärenden digitalt. Hela Sverige ska leva har räknat med att ca 20 miljarder mer behöver satsas.

Övriga områden som bland annat debatterades var: boende (grundlånemodellen i Norge), brottsligheten (med stölder på landsbygden – vad görs för att tullen kan stoppa utförsel av tjuvgods), kultur o idrott.

Dagen efter landsbygdsdialogen sammanfattade Marcus Oscarsson från TV4 debatten med att landsbygden ser ut att bli vinnare i årets val. Det lovas brett, men vi får ju som alltid se vad som hålls, också beroende på det parlamentariska läget efter valet. Sannolikheten för en svag regering är stor.

Centerpartiets ställning i regeringsbildningen är knepig. Å ena sidan vet folk inte om de kommer att stöda en höger eller vänsterregering om de inte talar om det i förväg, men å andra sidan så får C igenom ganska mycket av sin politik med kohandel i mitten.

Marcus Oscarsson menade dock att inte så mycket var nytt sen fyra år tillbaka. Bränsleprisernas kraftiga ökningar och ytterligare satsningar sticker ut men inte så signifikant. Tre viktiga områden såg han dock som kommer att dominera den fortsatta valkampen: sjuk- och äldreomsorgen, brottsligheten och attackerna mot SD.

För den som vill se hela debatten så finns den inspelad här: <https://www.helasverige.se/nyheter/se-landsbygdsriksdagens-politikerdialog-i-efterhand/>

Text: Mats Leivig, X-ing Gävleborg

Hela Sverige Sörmland arrangerar 2024 års Landsbygdsriksdag

Nyköping i Sörmland blir platsen för 2024 års Landsbygdsriksdag. Detta presenterades den sista dagen i Jönköping inför den avslutande ceremonin.

Således avslutades 2022 års landsbygdsriksdag med överlämnandet av stafettpippen till de nya arrangörerna av 2024 års Landsbygdsriksdag. Det var den regionala samordnaren i Jönköping, Siv Lindén, som fick uppdraget.

Hela Sverige ska leva Sörmland tog emot pippen och själva riksdagen placeras i Nyköping.

Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg ser fram mot den kommande landsbygdsriksdagen och räknar med att fylla minst en buss med lokalt aktiva, förtroendevalda och tjänstemän från hela Gävleborg.

Siv Lindén, Jönköping, lämnar över till Sörmland. Foto: Jörgen Bengtson.

HELA SVERIGE.

STAFFAN NILSSON SLUTAR SOM ORDFÖRANDE.

Mer tid i Gävleborg för Staffan Nilsson

XINGEN. stämmer möte med nyss avgångne ordföranden för Riks, Staffan Nilsson, på den sista dagen under Landsbygdsriksdagen i Jönköping. Sedan 2013 har Staffan, tillsammans med andre ordföranden, Åse Claesson, hållit ställningarna på riksplanet för Hela Sverige ska leva.

På frågan om det var en bra tid att lämna hetluften så säger Staffan Nilsson:

– Nu är det dags, beslutet har mognat fram ett tag och själv blir jag äldre och har varit med om mycket. Hela Sverige ska leva Riks är i dag så starkt att det är lätt att lämna nu.

Vad har varit mest positivt under dina år?

– Varje tid kräver sina förhandlingar, men viktiga delar är att vi har säkrat finansieringen av verksamhetsstödet, vi har utvecklat vår framtoning och hur vi presenterar oss, bland annat på hemsidan, anger Staffan.

Ävenså tycker Staffan Nilsson det har varit värdefullt att Riks fått vara med på nya plattformar, såsom exempelvis en inbjudan till lunchmöte från Handelskammaren i Stockholm, där man diskuterade små orters flygplatser.

Staffan menar att Hela Sverige Riks ska bidra till lokal utveckling och där finns det alltid mycket mer som organisationen kan göra. Och Riks kan stötta på olika sätt, men framför allt är det länsbygderåden som har de lokala kontaktytorna.

Nu återvänder Staffan på heltid till Björsarv, Bjuråker. Arbetet hemma på gården har varit försummat i 30 år. Och nyss blev Staffan Nilsson på X-ings årsmöte vald till sammankallande i X-ings valberedning.

– Det är väl roligt om jag kan bidra med någon liten erfarenhet, sedan gäller det ta vara på de krafter som redan finns och också se hur man kan få till en fortsättning med en förnying, menar Staffan.

Hela Sverige ska leva Riks har sedan länge arbetat internationellt, ett arbete som Staffan varit involverad i. Exempelvis startade och utvecklade Riks under tidigare verksamhetsledaren Staffan Bonds tid ERCA, European Rural Community Alliance. Staffan Nilsson var ordförande för ERCA i många år. Och svenska landsbygdsriksdagar har alltid innehållit en internationell del.

Staffan Nilsson uppskattar att Hela Sverige Xing Gävleborg har varit del av många europeiska projekt, bland annat, tillsammans med Europahuset Gävleborg. Hela Sverige X-ing Gävleborg upplever nu att fler länsbygdebor börjar bli mer intresserade av internationella frågor, exempelvis idag så ingår X-ing i GIRA, Green Initiatives in Rural Areas.

Staffan menar att de internationella utblickarna är en viktig del i att bygga ihop ett fredligt Europa. Det finns ofta fördomar om andra länder och vi får idéer när vi möter andra människor från andra länder.

Avslutningsvis önskar XINGEN. Staffan Nilsson ett lugnare liv framöver.

Text och foto: Lena Husén

X-ING MEDARRANGÖR TILL TRE SEMINARIER

Landsbygdsriksdagen, en plats där alla med intresse för landsbygden samlas. Det är den perfekta platsen att utbyta tankar och idéer. Där är X-ing alltid på. Som nu senast i Jönköping, vi var bland annat medarrangörer i tre seminarier.

Landsbygdsutveckling IRL Norr

Goda exempel kan man aldrig få nog av. Och som vår nye ordförande Irene Oscarsson sa; ”-Det är bra att Glo och Sno”. Det är precis det nätverket Halva Sverige vill erbjuda övriga Sverige, att ta del av lite av allt vi gör i norra Sverige. Därför arrangerade de fem norrlandslänen och Norrlandsförbundet ett seminarium där fyra goda exempel lyftes fram. Moderator på seminariet var Norrlandsförbundets ordförande Karin Johansson. Salen som maximalt rymde 56 åhörare fylldes med råge.

De fyra exemplen som presenterades var:

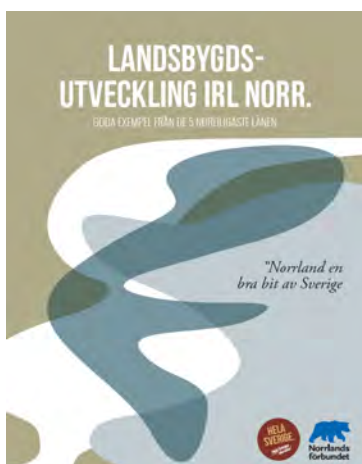
- Vi flytt' in! – nu vänder flyttlassen!
- DigiBY – mobila digitala lösningar.
- Bordtennisföreningen bygger ut Dockstaskolan.
- Hållbara lokala utvecklingsplaner.

Den gemensamma tråden i detta är att Norrland står inför unika utmaningar. Industriutvecklingen i norr kräver lösningar på boende och aktiviteter för 100 000 nya invånare i stad och på landsbygderna. Då tas It-tekniken till hjälp, skolor utvecklas och lokala utvecklingsgrupper tar ansvar för den egna platsplaneringen. Det sistnämnda presenteras som Metoden FMP (Förädlingsmackapären) av X-ings egen process- och projektledare Helena Näslund.

Dessa fyra och ytterligare tretton exempel att *glo och sno* har samlats i en fin broschyr som delades ut på Landsbygdsriksdagen. Broschyren finns att få digitalt eller i tryckt form mot endast porto. Hör av dig till X-ing,

olle.persson@lindefallet.com.

[Landsbygdsutv-IRL.pdf](#)
([helasverige.se](#))

Text: Olle Persson

X-ings process- och projektledare Helena Näslund förklarar Metoden FMP. Foto: Jenny Breslin.

Lokala exempel på Agenda 2030-inspirerade verksamheter

En temagrupp inom Hela Sverige har lärt sig mer om FN:s Agenda 2030 med sina 17 Globala Hållbarhetsmål vars fokus ligger på social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Gruppen arrangerade ett seminarium på temat Agenda 2030. Salens 56 sittplatser räckte inte till för alla som ville delta.

Gunilla Almered Olsson, Göteborgsregionen öppnade seminariet och presenterade följande två lokala exempel.

I Stavsjö togs problemet med att all service avvecklades på allvar. Peter Eklund presenterade lösningen i att fler boende behövdes men att det saknades bostäder. Sagt och gjort. Nyproducerade bostäder till låg kostnad blev eftertraktade - Agendamål 16.

(H)elsäker landsbygd i Härlunda (Älmhults kommun) ser en alltmer otrygg värld där energiförsörjningen i ett krisläge inte är självklar. Mette Adolfsson visade hur lokal fossilfri energiförsörjning till samhällsviktiga funktioner stärker landsbygdens oberoende - Agendamål 7.

Moderator Ylva Lundqvist Fridh från Mikrofonden ledde deltagarna i samtal om egna erfarenheter av Agenda 2030. Förslag togs fram om hur vi kan arbeta för hållbarhet i vårt närområde.

Arbetsgruppen har genom Gunilla Almered Olsson och Olle Persson tagit fram en mycket uppskattad broschyr. Varje hållbarhetsmål har sin egen introduktion och illustreras med

lokala inspirerande exempel. Broschyren finns att ladda ner:

<https://www.helasverige.se/kunskap-och-media/agenda-2030-for-oss-och-for-kommande-generationers-skull/> eller i tryckt form mot självkostnadspris och mot porto. Mycket lämplig som studiecirkelmateriel.

Peter Eklund berättar om Stavsjöexemplet. Närmast talarpulpeten sitter moderator Ylva Lundqvist Fridh och bredvid henne Mette Adolfsson.

Seminarium om vindkraft och Hela Sverige ska levas roll

Genom riksorganisationens temagrupp för energi och vindbruk var X-ing medarrangör av seminariet där det tidigt på söndagsmorgonen diskuterades om vindkraftens påverkan på landsbygderna.

Efter en kort genomgång av erfarenheter från projektet "I Med och Motvind" diskuterades energifrågan med Magnus Strömberg från riksorganisationens styrelse. Sedan visades en inspelad föreläsning med Hans Westlund, medförfattare till den uppdaterade syntesrapporten "Vindkraftens påverkan på människors intressen" och känd för sin undersökning om fastighetspriser. Därefter öppnades upp för diskussion i salen med egna erfarenheter och frågor kring resurser, motstående intressen, återbäring, teknik, elpriser, global energimarknad, el överföring, naturskydd och vad marken ska användas till. Slutsatsen blev att seminariet gott kunde hållit på dubbelt så lång tid, och att Hela Sverige-rörelsen behöver kliva fram och skapa möjlighet att diskutera både vindkraft och energifrågor i stort.

För er som vill ha en snabbversion av syntesrapporten kan ni titta på <https://www.youtube.com/watch?v=YI13EFJ3d74>

eller läsa den på <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/6400/vindkraftens-paverkan-pa-manniskors-intressen/>

Foto: Emilia Rapp.

FRAMSTEGSDAG I GÄVLEBORG 2022.

En inspirationsdag för hållbar regional utveckling med tema Omställning

Region Gävleborg genomförde 12 maj en länge efterlängtd Framstegsdag i Söderhamn. Dagen var fylld med föreläsningar, goda exempel och kreativa "verkstäder" där angelägna frågor ventilerades och deltagarna bjöd på goda tankar för frågornas lösning.

Årets inspirationsdag för hållbar regional utveckling hade temat *omställning*. Under dagen synliggjordes resultaten av det regionala utvecklingsarbetet med fokus på vad det innebär att ställa om inom regional utveckling.

X-ing hade en stark representation på plats och vi rönt stort intresse från de övriga tvåhundra deltagarna. Inte minst för den presentation som Helena Näslund gjorde av Förädlingsmackapären. Det skedde i samma pass som Theres Sundberg, Leader Gästrikebygden LLU och Erika Engvall Stefansson, Gävle kommun medverkade i. Leader är ju finansierad av Förädlingsmackapären och ville lyfta fram den som ett bra exempel. Gävle kommun driver landsbygdsutveckling i sitt arbete Ytterområdessatsning där Förädlingsmackapären ingår.

Från scenen framhöll Lina Hedman, utredare på Region Gävleborg, att Region- en ligger under riksgenomsnittet av CO2 utsläpp. Stor del av orsaken ligger i att vi har lägre BRP [*Bruttoregionalprodukt, dvs värdet av all produktion av varor och tjänster i regionen*]. Vill vi öka BRP i syfte att skapa mer arbetstillfällen måste vi samtidigt minska vårt utsläpp mer. En spännande utmaning liksom den att stärka demokratin så att samhällsfrågorna hålls aktuella även mellan valen.

Mikael Malmaeus från IVL Svenska Miljöinstitutet resonerade om strävan om ständig tillväxt. Ett mantra som har ingått i svensk planering sedan 1953. "- Vi kan inte hålla på och fortsätta växa i all oändlighet". Idag är vi mer inriktade på hållbar utveckling genom ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Mikael framhöll att det finns två strategier för ekologisk hållbarhet:

Efficiency [Effektivitet]

- Vi upprätthåller vår livsstil men är mer ekosmart. Det kräver teknikutveckling, men det kommer inte räcka för att rädda planeten.

Sufficiency [Tillräcklighet]

- Vi minskar på våra nuvarande "behov". Detta är en nödvändigt för att nå målen.

Med oss fick vi något att tänka på: "-Tillväxt kan vara nödvändigt men då måste vi samtidigt ha "nerväxt" i en annan del av samhället".

Eftermiddagens verkstäder gav många spännande tankeutbyten med övriga deltagare. De nedskrivna idéerna om hur vi ska angripa utmaningarna samlades in av Region Gävleborg och kommer återkomma i en eller annan form i det framtida planeringsarbetet. Det känns bra att ha varit med och bidragit till framtiden.

<https://www.regiongavleborg.se/regional-utveckling/om-regional-utveckling/regional-utvecklingsstrategi/framstegsdag/>

Foto: Helena Näslund.

Foto: Helena Näslund.

Text: Olle Persson

CIVILSAMHÄLLET OCH SOCIAL HÅLLBARHET.

Region Gävleborg hade den 3 juni under den rubriken bjudit in ett 40-tal intresserade till en konferens om hur kunskapen kan ökas om det civila samhällets betydelse för social hållbarhet. Vidare också om hur en ökad samverkan kan gestaltas mellan det offentliga och civila samhällets aktörer för en stärkt social hållbarhet i Gävleborg.

Vi fick även ta del av en beskrivning av hur man inom förskolan i Gävle arbetar med begreppet DOIT. Det står för Delaktighet, Organisering, Inkludering och Trygghet, d v s att man först ser till att barn och föräldrar känner sig delaktiga, att man därefter organiserar arbetet, att alla ska inkluderas i detta och att de känner trygghet. Projektledarna gav oss verkligen livfulla och engagerade beskrivningar av hur deras arbete utvecklats.

Vi delades sedan in i olika workshopgrupper med olika teman. Den avslutande delen bestod i att vi fick ta med oss hem frågan om vad som är det viktigaste varje organisation behöver arbeta med framåt.

Min avslutande kommentar är att det här manar till efterföljd så att civilsamhällets insatser får den plats det förtjänar!

Text: Sven Gunnar Englund

"Tillsammans" är ett nyckelbegrepp i arbetet för Region Gävleborg. Foto: Olle Persson.

Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborgs årsmöte

Årsmötet ägde rum onsdagen den 4 maj 2022, digitalt via Zoom, med ett 20-tal deltagare från hela Gävleborgs län. Vid årsmötet beslutades att utöka antalet ledamöter i styrelsen från nio till tio och Staffan Iljégard från Edsbyn valdes in som ny ledamot. Därmed är sju av länets tio kommuner representerade i vår styrelse. Övriga ledamöter omvaldes.

Två nya ledamöter valdes in i valberedningen, Staffan Nilsson, Bjuråker, tidigare ordförande för riksorganisationen Hela Sverige ska leva, och Erika Engvall Stefansson, Gävle. Styrelsens bedömning är att målsättningen ska vara att valberedningen består av fyra ledamöter, två från Hälsingland och två från Gästrikland. Styrelsen fick i uppdrag att arbeta för att tillsätta den återstående platsen i valberedningen med en person från Gästrikland. På styrelsemötet den 8 juni utsågs Håkan Alkberg, Ockelbo, till ledamot i valberedningen.

Efter årsmötet höll Lars Wiigh ett intressant anförande "Utveckling av lokalsamhällen - ryggraden som bär upp landet", följt av en diskussion i ämnet.

Text: Kenneth Norén

Ny medarbetare på X-ing Gävleborg

Sedan 1 juni är Maria Lindström anställd som processledare i Förädlingsmackapären för Gästrikland.

"Jag heter Maria Lindström, är ursprungligen från Söderhamn, men bosatt i Gävle sedan 12 år tillbaka och är nyanställd här på Hela Sverige ska leva, X-ING Gävleborg. Det känns verkligen jätteroligt och spännande att ha fått den här möjligheten, att arbeta tillsammans med Er.

Jag har även haft den förmånen att få följa med på min första Landsbygdsriksdag. Några reflektioner från denna, Wow nu förstår jag vad alla pratar om, vilka intressanta och spännande upplevelser under dessa dagar. Redan från start, med Inspirations-dagarna (föreningar och företagande i samverkan enligt Anebymodellen). Följt av Seminarium: Idéer blir till verklighet, Att bygga kapacitet, Ungas inkludering och Engagemang. Marcus Oscarsson, Politikersamtal, Trolleri, Mingelmiddag på Kulturhuset Spira och en fantastisk Bankettmiddag på Elmia Kongress.

Tack för en oförglömlig upplevelse och för alla underbara människor som jag har mött under dessa dagar.

Önskar Er alla en trevlig Sommar!"

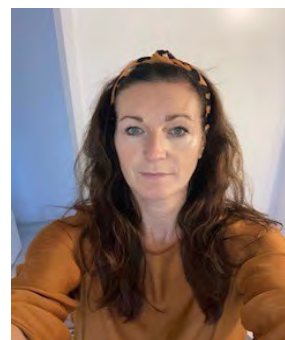

Foto: privat.

FÖRST EN GIRA-TRÄFF I POLEN...

Projekt GIRA:s andra transeuropeiska resa gick till Polen den 5-7 maj. Deltagarna i projektet kommer från Grekland, Tyskland, Holland, Frankrike, Sverige och Polen.

Dagarna ägnades åt flera intressanta seminarier tex hur privatiseringen av den allmänna kollektivtrafiken påverkar människor som bor på landsbygden runt om kring huvudstaden Warszawa och dagligen arbetspendlar. Ett annat högaktuellt seminarium tog upp ämnet "fake-news" och hur det påverkar vår syn på ett ämne via sociala medier. Men även hur artificiell intelligens (AI) kan användas för att via logaritmer styra oss som användare i en predestinerad riktning med ett förutbestämt syfte/mål. Gira-gruppen deltog även i en "open-air" mäsas som firade EU-dagen i en av Warszawas stora parker. Det gav oss chansen att visa upp projektet GIRA för en intresserad allmänhet.

En dag spenderades på studieresa och vi åkte med buss ca 2 timmar norr om Warszawa till byn Wioska för att njuta av den polska landsbygden. Byn har fått smeknamnet "Keramikbyn" och var mycket liten. År 2007 hade man 50 invånare med hög medelålder och stor arbetslöshet. Många av husen i byn saknade elektricitet, det fanns inget gemensamt vatten- och avloppssystem och det fanns en telefon i hela byn. Många av byns invånare saknade helt framtidsstro och såg inget hopp att någonsin förändra byns öde.

Några entusiaster valde då att aktivt försöka ändra byn framtid. Man startade ett socialt företag med mål att locka till sig turister. Idag har byn över 200 invånare och tron på framtiden en helt annan. Man lockar varje år över 25 000 besökare, varav ca 5 000 är utländska. Man har ingen arbetslöshet alls och många små privata företag har knoppats av.

Det som "Keramikbyn" erbjuder är en 2,5 ha stor ekologisk utbildningsträdgård med många olika teman som tillsammans lockar till sig mängder av fjärilar och andra pollinerare. Alla ätliga växer man odlar förädlas i köket till läckra luncher, fikabröd och glass som besökarna kan njuta av. Besökarna får chansen att lära sig om djur och växter via utomhuspedagogik, njuta av musikkonserter, keramik workshops och shoppa hantverk i souvenirshopen.

Text och foto: Sophia Malm

... OCH SEN EN NY GIRA-TRÄFF I SVERIGE

20 förväntansfulla deltagare från Polen, Grekland, Tyskland, Holland och Frankrike anlände torsdagen den 9 juni för en träff på lägergården Gläntan i Mållångsta, Ovanåker under tre intensiva dagar. Gruppen är en del i ett Erasmus+ projekt som kallas "Green Initiatives in Rural areas", GIRA. Svenska partner är Europahuset Gävleborg, Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg, med två lokala utvecklingsgrupper i Trönö och Österfärnebo samt kursgården Gläntan.

Denna träff är den tredje av totalt sex tillfällen som projekt-deltagarna ses för att se på goda exempel, inspireras och lära av varandra. En manual över bra initiativ kommer att tas fram under projekttiden. Kanske det även kan bli upp-slag till än mer lokala konkreta samarbeten framöver?

Detta veckoslut innehöll en presentation av Hela Sverige X-ing Gävleborgs projekt "I med och motvind", vars ambition är att vara en neutral part mellan boende, kommuner och vindkraftsföretag vid diskussioner om eventuella vindkrafts-etableringar. Det svenska arbetet med kretsloppsplaner presenterades också.

En solig träff för GIRA-deltagare på Gläntan. Foto: Privat.

Vidare besökte gruppen intressanta gröna exempel i Ovanåker och Bollnäs. Det var först det kommunala bolaget Borabs arbete med insamling, hantering, lagring och beredning av kommunernas hushållsavfall i avfallsanläggningen i Bollnäs, med återvinningscentraler i Bollnäs och Edsbyn. Borab driver också en avfallsanläggning där det brännbara avfallet efter källsortering bereds. Bolaget följer avfallshierarkin i enlighet med EU:s direktiv. Avfallet lagras, blandas och mals för att sedan omvandlas till energi via exempelvis fjärrvärme.

Sedan ingick även ett besök hos biosfärområdet Voxnadalen i Ovanåker. Området är en del i ett världsomspännande nätverk med uppgiften att bidra till genomförandet av FN:s Globala mål för hållbar utveckling, Agenda 2030. Uppgiften för biosfärområdet är att främja breda samverkansprocesser och initiera projekt-verksamheter. Biosfärområde Voxnadalen har tre fokusområden, Skogen som hållbar resurs, Levande vatten och Ett öppet och levande landskap.

De olika länderna ligger olika långt framme i arbetet mot en grön omställning och därför blev det mycket intressanta diskussioner under helgen. Men även ett förtida traditionellt midsommarfirande fick de utländska gästerna vara med om.

Nästa möte kommer att hållas i Friesland i Nederländerna i september.

Text: Lena Husén

Återvinningscentralen i Bollnäs. Foto: Sophia Malm.

Del av Biosfärområdet vid Gårdtjärnsberget i Edsbyn.

Foto: Lena Husén.

Gästerna fick klä midsommarstången. De fick även prova på danser. Foto: Sophia Malm

Sommarhälsning från Ordförandena 2022

Den blomstertid nu kommer med lust och fågling stor.
Du nalkas, ljuva sommar, då gräs och gröda gror.
Med blid och livlig värma, till allt som varit dött,
sig solens strålar närma, och allt blir återfött.

Psalm 199 i 1986 års psalmbok

Text: Israel Kolmodin 1695, bearbetad 1819 av Olof Wallin

Musik: svensk folkmelodi

Åter igen fick vi chansen att sjunga den gamla sommarpsalmen på en skolavslutning. "Du nalkas ljuva sommar", de orden ger oss förhoppning om att vi lämnar något dåligt bakom oss. De orden är behagliga och förväntansfulla.

Det är trösterika ord som vi alla behöver i dessa tider. Vi hoppas att de dåliga händelser som sker i världen och här hemma ska ta slut och vändas till "lust och fågling stor". Vi vill blicka framåt och skapa trivsamheter runt oss. Låt oss gemensamt göra så "allt blir återfött".

Å visst blir det återfött. Det finns ett sug efter att åter kunna träffas. Som den 6 juni i Lindefallet. Hembygdsföreningen hade bjudit in till firande med kaffe och hembakt. I år var det dessutom invigning av byns första boulebana. Å det kom folk! Dubbelt så många som sist! Kaffekokaren hann nästan inte med. Och lotteriet sålde slut innan alla hade hunnit komma.

Vi vet att det är på samma sätt runt om i X-ingland. Här tar vi vara på de ljusa stunderna. Vi värnar om varandra och vill göra så alla trivs. På midsommar är barnen med och klär majstången för att sedan dansa runt den som små grodor. Trollkarlen fångslar den unga publiken och när han kollar bort föräldrarna blir det jubel i barnaskaran. Det är fiskdamm, chokladhjul och picknick i det gröna. Precis som det alltid har varit.

Det är så vi vill ha det. Vi är många runt om i bygderna som hjälps åt. Och det behövs många för att allt ska bli som förut. Det är just de som vi i X-ing har förmånen att få kalla våra själsfränder och medlemmar. Det är just ni som gör att X-ingland har ett så starkt lokalt arbete i bygderna. Ett arbete som imponerar i Hela Sverige.

Det är just er som vi ordföringar i X-ing vill tacka. Tack för att ni lägger ner er själ i ert lokala arbete. Era ansträngningar är till glädje för oss och för en mängd andra människor. Era insatser inger hopp om att "en blomstertid nu kommer, då gräs och gröda gror".

Tack och med önskan om en bra sommar, det är alla värda.

*Jenny Breslin och Olle Persson
Ordföranden i Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg*

*Sommarängen är full
med blomster.
Foton: Lena Husén*

ANSLAGSTAVLAN.

HELA SVERIGE.

Lyssna på Hela Sverige-podden!

Senaste avsnitten om partiernas
landsbygdsolitik finner du här:

<https://www.helasverige.se/kunskap-och-media/hela-sverige-pratar/>

Lyssna även på Norrlandspodden!

PO Tidholm och Sofia Mirjamsdotter driver en
spännande podd sedan några år
Avsnitt 67 var en livepodd från Landsbygds-
riksdagen. Du finner den här:

<http://www.tegpublishing.se/norrlandspodden/>

Årets landsbygdsutvecklare

Hela Sverige fortsätter att utveckla
landsbygdsutmärkelser.

Ett nytt pris är "Årets landsbygdsutvecklare"
som går till en person
som gjort en enastående insats.

Läs mer på:

<https://www.helasverige.se/nyheter/hela-sverige-utser-arets-grupp-kommun-och-landsbygdsutvecklare-2022/>

X-ING FÖRKLARAR ORDET!

Landsbygdsnätverket rekommenderar:

Landsbygder istället för landsbygd

För att undvika generaliseringar och för att påminna om att bygder runt om i Sverige ser olika ut, använder vi "landsbygder" och "kustbygder" istället för "landsbygden". Begreppet landsbygder blir också med sin ändelse mer likvärdigt begreppet "städer".

Källa: <https://www.landsbygdsnätverket.se/vadarlandsbygdsnätverket/sasagerviordochuttryckomlandsbygger.4.1bdb0d5e16ec304f4054b05f.html>

OBS! OBS!

Påminnelse!

Till alla medlemmar
i X-ing Gävleborg!

Kom ihåg att uppdatera ert organisationsnummer i medlemsregistret för att byalagsförsäkringen ska gälla från 1 juni!

<https://helasverige.powerappsportals.com/Medlemsregister/>

Har ni sett denna unika folkhögskolekurs på temat stad och land!

Sprid gärna och välkommen att
anmäla dig till distanskursen på
Färnebo folkhögskola: <https://farnebo.se/kurser/stad-och-land/>

VYKORTET.

Kom inte och påstå att landsbygdsbor inte är kreativa! Det är nästan ett måste för att göra det möjligt att bebo, förvalta och utveckla vår hembygd.

Man gör det var för sig eller tillsammans med andra, som det var hos arrangerande länsbygderåd i Jönköping som står för vykortet den här gången.

**LANDSBYGDS
RIKSDAGEN 2022**
JÖNKÖPINGS LÄN 20-22 MAJ

**FÖR ETT LAND
I BALANS.**

Vackra Vätternbygden var platsen Landsbygdsriksdagen 2022. Foto: Hela Sverige ska leva

Maj 2022

Vykort från Hela Sverige länsbygderådet Jönköping

Hej! Vad roligt att få träffa er som deltog på Landsbygdsriksdagen 2022 hos oss i Jönköping.

Vår uppgift som länsbygderåd är att stötta och samordna den lokala utvecklingen i området inom de 13 kommunerna: Tranås, Aneby, Nässjö, Eksjö, Vetlanda, Sävsjö, Värnamo, Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd, Jönköping, Habo och Mullsjö. För att kunna utveckla landsbygden är vi beroende av ett gott samarbete med länets medlems- och samverkans organisationer. Vårt nätverk är stort och ingen fråga är för liten att diskuteras.

Förslag: Hela Sverige X-ing Gävleborg

Till

Alla landsbygdsutvecklare

Gävleborgs län

TYST... DET BÖRJAR SNART!

Kom ihåg att anteckna datumet i din kalender!

Mötesplats energi och vindkraft Gävleborg 2022

Alla parter oavsett ställningstagande med intresse inom energi och vindbruksfrågor välkomnas till denna fysiska och digitala konferens i Ockelbo lördag 27:e augusti.

Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg bjuder in er att bidra med era fakta, frågor och åsikter till detta forum för samtal om landsbygders situation och motstående intressen.

I programmet:

Fördjupningar om bla buller, energiläget i Gävleborg och återbäringsmodeller

Paneldebatt och minimässa med föreningar och företag Erfarenheter från projektet "I Med och Motvind"

Om vindkraftens effekter i Ockelbo kommun

Save the date 27/8

Anmälan och program kommer inom kort

HELA SVERIGE

X-ING GÄVLEBORG

HELA SVERIGE.

Fortsättning bussenkät från sid 11

Vad kan X-ing förändra/förbättra inför landsbygdsriksdagen 2024?

Försöka få samtliga kommuner med på tåget att delta med personal, förtroendevalda och bidra till att de föreningsaktiva i kommunen kan få delta.

Fler tjänstemän och politiker från kommun och region.

Det mesta var bra. (Möjligen skippa musiken i bussen!).

Jag kände mig mycket väl omhändertagen så vet inte om det kan bli bättre, jag är helnöjd! Stor eloge till er som arrangör!!!

Jag tycker att ni var fantastiska resevärdar för denna resa.

Kanske öka information till medlemmarna så fler förstår vikten av att skicka fler deltagare.

... Och från offentlig sektor

Något konkret till ditt arbete/uppdrag?

Nätverk, kontakter, inspiration och nya idéer; Nya idéer, energi och inspiration. Stolthet över hur vi arbetar i Gävle.

Vad kan X-ing förändra/förbättra inför Landsbygdsriksdagen 2024?

Hmmm... Jag tycker ni gjorde det otroligt bra och är så tacksam för att jag fick åka med er.

Årets Olof Högberg-plakett till Jens Ahlbom, Hudiksvall

Norrlandsförbundet firade 70 år på Ulvön, på den plats där förbundet startade, och delade då ut årets utmärkelser till pristagare i de fem Norrlandslänen.

2022 års mottagare av Olof Högbergs -plaketten var Jens Ahlbom, Hudiksvall. Jens Ahlbom får Olof Högbergs-plaketten för Gävleborgs län 2022 för sin breda konstnärliga gärning inom såväl måleri som illustration.

Karin Johansson, Gunnar Ohlsson, båda från Norrlandsförbundet, samt Jenny Breslin uppvaktar pristagaren Jens Ahlbom, tvåa från höger.

Norrlandsförbundet är en ideell förening, grundad 1952, med syfte att sprida kunskap om norrländska förhållanden och främja Norrlands ekonomiska, kulturella och sociala utveckling. Förbundet delar varje år ut Norrlandsbjörnen och Olof Högberg-plaketten. I Norrlandsförbundet ingår fem län: Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtlands och Gävleborgs län.

PÅ GÅNG.

Nu stundar
fina sommarmånader
XINGEN. önskar alla

En bra sommar!

Vi hörs av mot hösten!

X-ING GÄVLEBORG

Foto: privat.

13 maj—29 oktober	Efter skyfallet 2018 skogsbränder i Ljusdal, 2021 översvämningar i Gävle. Vandringsutställning	Hälsinglands museum, Hudiksvall https://halsinglandsmuseum.se/utställningar/2022/efter-skyfallet-2/
19 juni—28 augusti	Ångtåg i Jädraås Söndagar Jädraås - Tallås Järnväg (JTJ) är en sex kilometer lång museijärnväg, ca 20 km väster om Ockelbo i Gästrikland.	Mer info: http://www.jtj.org
2 juli — 6 augusti	Kulturrehistorisk guidning i Axmar bruk Lördagar. Info om engelska parken, järnbruket, havet och människorna som bodde här.	Mer info: http://www.gavle.se/stadsvandringar
6 —7 oktober	Lokalekonomidagarna	Mer info: https://lokalekonomi.helasverige.se/
12 november	Föreningsmöte med X-ing Gävleborg	

PRODUKTION: Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg
Ansvarig utgivare Jenny Breslin breslin.loos@hotmail.com
Redaktörer: Helena Näslund och Lena Husén
Hemsidan <https://www.helasverige.se/gavleborg/>
Följ [X-ing Gävleborg på Facebook](#)
Bidrag till nyhetsbladet xingen@helasverige.se

Avregistrera XINGEN. xingen@helasverige.se

